

BUDA-PESTA

12 Oct. st. v.

24 Oct. st. n.

Va esi dumineca.

Redact.: strad'a Havas nr.1.

Nr. 41.

Anulu XI.

1875.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

I d e a l u l u .

Ridietoria, blanda ca o suvenire ;
 Din frumoase timpuri in nefericire,
 Dulce ca unu visu,
 Ce in faptulu dilei, dandu din aripiore,
 Si-repede sborul catra ceriuri, sora,
 Catra paradisu ;
 Draga ca murmur'a ce, sarutulu dulce
 De amoru, ferbinte si curatu produce
 P'alu fecioarei sinu ;
 Pura ca lumin'a ce cu resfatiere
 Stelele in nopte scutura pe mare,
 Peste valulu lina ;
 Numai astu-felu pote se aveti idee
 Catu de rapitoria este o femeie
 Ce p'acestu Bosforu,
 Pe aceste maluri verdi si ridietore,
 Au adus'o 'n carulu fragedeloru ore
 Visele d'amoru.
 Cum o floare smulsa din a ei gradina,
 A pastratu parfumulu dup' a sa tulpina,
 Ale ei colori,
 Astu-felu alu ei sufletu inca respandese
 Rou'a ce in ceriuri face de 'nfiorese
 Miriade flori.
 Bralu ei e splendidu, fati'a-i este dulce,
 Bucl'a sa in valuri balaiore luce,
 Riura usioru ;
 Ochii portu audiulu, si a sa catare

Versa bucuria, versa intristare
 Si cerescu amoru.
 Care-i a sa tiara ? Nu vuiu sei a spune.
 Angeri poetici, au ei natiune ?
 Patim'a de focu,
 Visele de auru ce ne incungiora,
 Dulcea fericire ce pe vietia sbora,
 Potu ave unu locu ?
 Intr'o sera lina ea veni cu mine
 Pe Bosforu-albastru ce cu dulci lumine
 Lun'a-lu auria ;
 Unu caicu despica undele gemende,
 Malulu cu saraiuri si gradini ridiende
 Dupa noi fugia.
 In tacerea noptii dulcele-aurele
 Resfatiu ferice com'a dragei mele ;
 Stelele sglobii
 Reversau pe mare valuri de lumine,
 Si formau fantastici, splendide gradine
 Cu ale loru schinte.
 Valulu geme dulce sub o costa verde
 Unde, printre dafini, unu saraiu se perde
 Cu ale lui lumini ;
 Unde mii de paseri cu voce suava
 Facu ca se resune vesel'a dumbrava,
 Magice gradini.
 Visu de fericire ! Eu priviam pe mare
 Radi'a si cu umbr'a dandu-si sarutare,

Cadru ce rapia
 Si in care-acésta dulce balaióra
 Ca o flóre d'auru, ca o stelisióra
 Dulce se perdea.
 Ea ca candu ghicise gândurile mele,
 Cà inclina dulce cenele-aurele,
 Rumenindu usiòru !
 O iubiam ca viéti'a candu acésta viétia
 Ni s'areta inca plina de dulcétia,
 Plina de amoru.
 Eu visám ferice. Alb'a mea frumósá
 Scuturá de radie cóm'a sa undósá,
 Ca unu valu spumosu,
 Ce esíndu din umbra fulgera la sóre,
 Séu ca crinulu care róu'a lucitória
 Scutur' amorusu.
 — „Cine esti tu óre, tu ce 'n dile rele
 Mi-apari in umbr'a lacrimeloru mele
 Si cu resfatiári
 Faci ca sè suridia inim'a-mi sdrobíta,
 Si me 'mbeti in vise, dulcea mea iubíta,
 De dulci sarutári?
 Porti in ochii-ti foculu ce mi-arde viéti'a,
 Porti pe a ta frunte radi'a si dulcétia,
 Porti pe sinisioru
 Rosele si crinii vietii ce se duce,
 Porti pe-a ta cosítia ce in umbra luce
 Visele de-amoru!“
 La aceste vorbe, pe frumós'a-i fatia
 Purpur'a 'n ivoriu 'nóta, se resfatia,
 Riura seninu.
 — „Eu sunt Idealu-ti. Ceru-i alu meu mire.
 Dalb'a-mi locuintia e intr'o gandire,
 Ca o radia 'n crinu!“
 — „Déca alu teu sufletu ti-i gentilu ca fati'a,
 Lasa-m' a-i culege graciosu dulcétia,
 Flóre de o di!
 Vin'o si me 'mbéta cu a ta amóre,
 Visu de tineretie, flacare din sóre,
 Vinu a me rapí!“
 Dulcea mea frumósá tace trei minute,
 Pe-a sa fatia cura lacrimi tacute!
 Ochii-i plangetori
 Se 'naltiau la ceruri plini de volúptate,
 Pe acele plaiuri de-azuru semenate
 Cu-aurite flori.
 Stelele se scalda in a loru vulvóre.
 Austrulu ne sufla pletele usióre
 Cu dulci sarutári.
 Murmur'a ne 'ncanta, valulu ne conduce,
 Si amorulu magicu ne imbéta dulce
 Cu ceresci visári.
 Ér la radi'a de-auru a divinei stele,
 Eu unescu cu plansu-i lacrimeloru mele
 Doru-mi cu-alu ei doru ;

Si pe-a sa guritia cu inflacarare
 In tacerea noptii punu o sarutare
 Si me 'mbetu de-amoru.
 O! curati, torente dulci si voluptóse!
 Ve 'mbetati, ve stingeti, stele auróse,
 Pe albastrulu ceru!
 Candu se stinse visulu ce me farmecase,
 Dulcea mea frumósá sborulu si-luase
 In suavu eteru ;
 O vediui prin umbre, o vediui prin stele,
 Si simtii pe frunte-mi lacrimile sele! . . .
 Din acelu minutu
 Viéti'a pentru mine nici unu farmecu n'are,
 Ceriu-i fara stele si Bosforu-mi pare
 Unu momentu tacutu.

D. Bolintineanu.

Balconulu duplu.

— Novela de P. Juillerat. —

(Urmare.)

„Tóte am sacrificatu pentru dta, câte mi-au statu la dispositiune, fara sè insultu memori'a parintelui meu. Dta mai refusatu; acésta refusare e lupt'a; o primescu, cà-ci pentru mine aceea e mai buna decâtu ori ce. Intielege acésta bine! Scrisorile se afla in manile advocatului meu. Déca in decursu de dóue-dieci si patru de óre nu voiu capetá respunsu, me voiu adressá la justitia.

„Rogu pe Dumnedieu, domnule marquis sè ne ferésca pe amendoí de umilire.

Phana Basankett.“

- Marquis'a e fórte superba.
- Marquis'a e nebuna.
- Déca ar fi verb'a numai de despartire.. .
- domnulu marquis dóra. . .
- Si lumea, Cecco?
- Dta, domnule marquis, nu vei perde nimica din renume.
- Me va acúsá.
- Lumea e atátu de nedrépta, domnule marquis.
- Acestu procesu nu se va realizá.
- Epistol'a marquisei e fórte hotarita.
- Voiu impedeoá-o.
- Asiá dara vei scríe marquisei?
- A scríe! Dar numai prostii potu sè faca asiá ceva.
- Vei vorbí cu ea domnule marquis?
- Cu atátu mai putínu.
- Pe mine me vei tramite de medilocitoriu.
- Nu voiu scríe, nu voiu vorbí cu ea, si nici nu te voiu tramite la ea ca imputernicítu.
- Atunce processulu se va incepe.

— Ba.

— Sè me ierti, domnule marquis, nu asiá am intielesu...

— N'a scrisu marquis'a, cà scrisorile se afla la avocatulu?

— E dreptu.

— Voiu cautá pe acestu avocatulu, Cecco.

— Fatia de domnulu marquis sum numai unu invetiacele.

— Consciinti'a unui avocatulu, Cecco, fórte usioru se póte cumperá.

— Si déca avocatulu marquiséi e constantu?

— Atunce vomu procede altfelu.

— Dar déca ai incepe indata asiá, domnule marquis?

— Ast'a e cu putintia.

— Dta, marquis, n'ai timpu de perdutu.

— Vei cautá sè affi numele si locuinti'a avocatului marquisei.

— Inca in sér'a acést'a domnule marquis.

— Vei ispití etatea, caracterulu si obiceirile sale.

— Ast'a e fórte usioru, domnule marquis.

— Mai alesu slabiciunile lui.

— Defectele lui. Voiu nisuí.

— Nu uitá a scí si starea lui materiala.

— Asiá voiu face.

— Numerulu clientiloru sei si ponderositatea loru.

— Intielegu.

— Déca e nensuratu séu casatoritu... de ce etate e dins'a, ce naturelu, caracteru, gustu si legaturi are dins'a?

— Poti contá la mine, Domnule marquis.

— Contezu... Cecco marghil'a mea!

Bourcel incepù a fumá din o pipa bogata orientala, pe care servitoriulu i-o puse inainte.

— Acuma la lucru, n'ai nici unu minutu de perdutu.

— De séra voiu cunósce terenulu.

— Lucréza iute si bine

— Asiá va fi totulu, domnule marquis, cum trebue.

Intendantulu se departà.

VI.

Personalulu cancelariei se afla deja de o óra adunatu la olalta, si scaunulu adjunctului advocatiale e inca totu desiertu. Adjunctii ceialalti, mirandu-se cà au intrecutu in activitate pe colegulu loru, vorbiau.

Durosay, asemenea suprinsu de nesosirea favoritului seu, de dóue ori se iutà afara in cancelaria. Nevedindu in mic'a odaia a lui

Florence decátu pe sticlarulu, care se ocupá cu repararea ferestiloru sparse de Bourcel, si nesciindu caus'a acestei spargerii, devenì visibilu maniosu si trintì usi'a.

— La draci e curiosu, — murmurà elu antâiu. La draci! e extraordinariu! — esclamá elu si a dóu'a óra, cu voce nalta, care tradá neliniscea lui interióra.

Suspicionàrile se inmultiau.

— Catonu incepe a fi neregulatu, — dise primulu adjunctu.

— Din contra, domniloru, — continuà ala treile cu vóce intielépta, — findu cà dinsulu vine tardtu in cancelaria, renuncia la pedantismulu seu, si se rentórcela datin'a traditionala, — incepe a fi regulatu. Catonu incepe a fi omu regulatu.

— Acésta meditatiune e fórte grava, — response alu treile.

— Eu o affu puternica, — strigà altulu.

— Dodor, manca-ti carnatiulu si taci!

— Bah! — observà éراس cineva, — va avé éراس unu rendez-vous, care...

— Rendez-vous, care... dise celu de mai-nainte.

— Tacere, Dodor, — disera unanimu toti cancelistii.

— Eu credu, cà e bolnavu, — cutedià a graí celu d'antâiu.

— Eu numai ridu de elu — dise cancelistulu care dejuná.

Si inca alte multe ghiciri si nenumerate opiniuni resunara.

Florence numai unu cyclamenu a gasitu in calea sa; n'avea alta bóla, decátu iubirea sa de flori, din care cauza elu petrecù o parte a diminetiei cu admirarea loru, si intr'aceste uità ór'a, cancelari'a, pe principalulu seu, tóte, afara de marquis'a despre care n'a incetatu a meditá.

Adjunctulu advocatiale in sfirsitu se infatisià, mai in acelu timpu, in care sticlarulu, — care sub pretestulu, cà sticl'a-i e pré mica séu pré mare, si pentru lipitoriu séu diamantu mai bine de trei patrare de óre totu mergea si viniá. Acuma elu avea tóte sculele trebuincióse. Se inclinà, puse ferést'a pe padimentu, luà lini'a in o mana si diamantulu intr'alt'a, si incepù a mesurá si ér a mesurá, si numai dupa multa siovaire se decise a taiá sticl'a.

Acésta intardiare ar fi parutu unu ce precalculatu tuturora, afara de Florence; dar acest'a se adancì in privirea unei flori puse in gauricea nasturelui seu.

Din vêrfulu scării sale sticlarulu, conti-

nuandu-si lucrulu, privi spre tinerulu cu o atentiune, par cà voiá sè graveze in memori'a sa tóte trasurile si miscàrile acestuia, din care cauza — cu voi'a séu fara voi'a — sparse ferest'a. Acest'a a fostu preludiulu unei lucràri ulterio're mai lungi. La sgomotulu ferestei é-rasi se deschise usi'a lui Durosay.

— De securu e mai bine avocatulu, decâtu sticlariu; harthi'a pe care scriemu, nu e asiá fragila.

La vederea adjunctului fati'a lui se in-seninà.

— Ce felu! Ai sositu dara.

— Mai asteptatu, iubite domnule principalu?

— Asiá te asteptu, cà si candu asiu stá sub pomu.

— Ai avutu trebuintia de mine?

— Cum sè nu!

— Despre ce e vorb'a?

— Despre o propunere ce am sè-ti facu.

— Me surprindi.

— Despre o propunere importanta.

— Mie?

— Tie.

— Si din partea cui?

— Din a cuiva... o femeia... Am sè-ti vorbescu. Vina in laintru.

— Te urmezu.

Adjunctulu advocatialu merse in odai'a siefului seu.

Cu o miscare destulu de dramatica advocatulu i oferì unu scaunu, éra elu ocupà locu intr'unu bratiaru, cà acell'a, care voindu sè vorbésca, contéza la efectu.

— Scii, copilulu meu, cà mai nainte de a se face pasii legali, marquis'a a facutu o ultima incercare la barbatulu ei.

— Mi-ai spusu, cà ast'a erá intentiunea femeii.

— Acestu pasiu n'a avutu resultatu.

— Ai prevediutu acést'a.

— Marquisulu a refusat ori ce invoie-la, si dómni'a Bourcel mi-a scrisu a séra, invitandu-me a incepe processulu...

— Oh! de ar reest! — lu-intrerupse adjunctulu advocatialu.

— Marquis'a m'a numitu plenipotentialulu ei, si apróba inainte totu ce voiu face.

— In ce privintia, iubitulu meu siefu?

— Déca nu vrei sè me superu, lasa-me sè continuu. Epistol'a dómnei Bourcel contine unu post-scriptum referitoriu la tine.

— Seriosu vorbesci dta?

— Care te privesce dreptu pe tine.

— Nu glumesci dta cu mine?

— Unu post-scriptum, in care tu figurezi cu numele. La draci! Ast'a e claru.

— Ai bunetate a vorbi mai pe largu...

— Cu alte cuvinte, marquis'a doresce, cà tu sè ffi advocatulu ei aperatoriu.

Déca ar fi tresnitu fulgerulu la picio'rele adjunctului advocatialu, nu s'ar fi spariatu asiá tare, cà la aceste cuvinte. Advocatulu se miscá in bratiariulu seu cu indestulire visibila.

— Si de unde sè mi esplicu óre, — observà Florence, — cà marquis'a Bourcel a binevoitu a se gândi la unu adjunctu advocatialu fara nume, pe candu la tribunalele din Paris figuréza asiá de multi ómeni renumiti?!

— Ast'a e treb'a ei.

— De unde scie ea numele meu?

— La draci! Suntemu iubiti, candu nici nu iubimu pe nimene. Déca suntemu iubiti, se si vorbesce despre noi; si déca se vorbesce, nu ne injura.

— Dta m'ai recomandatulu cà pe unu vulturu.

— Ai dorí mai tare sè figurezi cà o gâsca?

— Dta i-ai disu...

— I-am disu, am dîsu... cà tu acuma aiuredi. Unde ai amblatu dara?... Te asecuru, cà client'a mea te-a alesu fara sè te fiu recomandatulu. Ceea ce i-am vorbitu despre copilarí'a ta, de buna séma n'a sunatu fara succesu... Dar si dupa tóte aceste, unde este aice reulu?

— Gandesce dar!...

— La draci! Gandescu, cà — dupa parerea mea — tu nu poti refusá dorinti'a marquisei.

— Si eu totusi voiu refusá-o, — dise adjunctulu scolandu-se in picio're si preamblandu-se prin odaia.

— Vei primí-o.

— Voiu refusá-o. Delicateti'a me deobliga la acést'a.

— Vei primí-o. Meditarea sanetósa ti-poruncesce astfelu.

Si Durosay se scolà si se preamblá iritatu.

— Gandesce-te, tu necapacitabilu, — continuà advocatulu cu focu, — cà respingéndu acésta propunere, vei ofensá pe marquis'a si vei descuragiá-o, càci ea va crede, cà tu te 'ndoiesci, — nu despre tine, dar despre succesulu causei sale. Acestu procesu va face mare sgomotu si se póte, cà singuru va fi capabilu a-ti câstigá renume. Câti barbati renumiti aru

invidiá acésta norocire! A debutá astfelu e unu adeveratu cástigu de loteríá. Si candu ti-se ofere o ocaziune atátu de admirabila, peste asteptarea nóstra, tu dîci: „Nu voiu usá de ea acuma; vía de alta-data!“ Daca ai fi capabilu astfelu de neligintia, ai fi vrednicu, sè ffi ultimulu cancelistu decopiatoriu séu matorurulu cancelaríei.

— Mai antáiu interessulu meu propriu poftesce acést'a. Dar intressulu marquisei stapanesce pe alu meu. Pentru mine dóra ar fi scara pentru unu renume óre care; pentru ea liniscea vietii sale se afla in jocu.

— Tu vei cástigá.

— Si déca voiu perde?

— Asiá credi, cà oratorii renumiti nici

Dómn'a Bourcel si-redicà velulu, si ocupà locu intr'unu bratiaru oferitu cu iutiéla de catra adjunctulu advocatíalu.

Adjunctulu advocatului stetea nemiscatu. Ochiu lui se 'ntunecara si se radiemà de o biblioteca: elu vediù inainte-si pe idealulu seu. Chiamà intru ajutoriu totu sangele seu rece si tóta constanti'a sa, si dupa o salutare de jumentate ascunsa elu grabì catra usia.

— Dóra pentru mine te departi, domnulu meu? Si aruncà o privire lunga spré tinerulu.

Florence se oprì de odata.

— Remani! — dise advocatulu.

— Am ganditu, cà ai de vorbitu cu marquis'a.

— Dómn'a mea ajuta-mi a departá indoie-

Palatulu parlamentului englesu.

odata nu s'au incercatu?

— Aceia au superioritate de nume si talentu.

— Superioritate de nume si talentu! — repetì Durosay facèndu din umeri.

— Nu isbutescu argumentele? — incheià o voce delicata.

Usi'a salonului, care se deschidea in odai'a advocatului, erá de jumentate deschisa, si o femeia stetea in pragu. Acésta femeia erá marquis'a.

Florence mai multu ghici acést'a, decátu recunoscù femeia.

Durosay grabì inaintea ei.

— Te salut, marquisa, — dise elu, — víi tocmai in timpulu celu mai potrivit.

lile lui. Ajuta-mi, te rogu. De unu patrariu de óra luptu, me ostenescu.

— Asiá dara eu sum obiectulu conversatiunii intre dta si Florence. Vedi, Durosay, eu aducu nenorocire.

— Ah! marquisa, nu crede aceea, — esclamá adjunctulu.

— Talentulu meu svatuitoriu si plamanile mele se obosescu, — dise advocatulu.

— Mi-ai refusá a-mi dá mana de ajutoriu? Si marquis'a aruncà spre tinerulu nesce ochi atátu de espressivi, incátu aceia petrunsera pana 'n adanculu animei sale.

— Ast'a ar fi o barbaría! — dise advocatulu.

— Di mai bine, iubitulu meu siefu, —

response adjunctulu, care din minutu in minutu si-redobandea liniscea, — cà ar fi unu ce cu minte.

— Egoismu séu indiferentismu, — siopti dóm'n'a Bourcel intr'unu tonu, care dovedia desperatiune.

Florence simti iritatiune puternica. Si-are-dicà manile pe frunte; ochii lui s'aprinsera.

— Indiferentismu, marquisa, egoismu, dici dta. Ah! iérta-me a contradice la aceste vorbe necrutiatórie. Nu, eu nu meritu astfelu de condamnare. Nici odata n'am simtitu slabitiunea mea asiá, ca 'n momentulu acest'a; nici odata n'am doritu renumele asiá, ca astadi. Déca in loculu, cà sum necunoscutu, in oratoría nou, asiu avé renume si talentu, mi-asiu cere cá de gratia aperarea interesselor si drepturilor dtale; asiu lucrá cu zelu la deslegarea acestei probleme grele si laudabile, pe care ai voitu sè mi-o concredi, si pe care io nu potu s'o primescu. Asiu fi pusu pe judecatori de soti fatia cu lup-tele si ingrigirile necontenitu rennoinde ale dtale; asiu fi doveditu marimea si nesuccessulu sacrificiiloru facute de dta; i-asiu fi convinsu despre imposibilitatea, in care traiesci, si despre viéti'a ce duci; i-asiu fi aretatu rolulu femeii, chiamarea barbatului, santieni'a casatoriei reu pricepute si frante, pe care o calca in picióre acel'a, care ar trebuí s'o onoreze, care a juratu inaintea lui Dumnedieu si a ómeniloru a te stimá; mi-asiu fi inaltiatu graiulu in interessulu celoru mai sante principie, in numele tuturora, ce omulu iubesce, adóra si stiméza.

(Va urmá.)

Ada-mi-o mai curendu!

~
 aserica sburatória,
 Du-te la iubit'a mea:
 Spune-i marea mea durere
 Si amoru-mi pentru ea!

Voi zefiri, c'o adiere
 Fermecati-i peptulu seu;
 Si-i furati o sarutare
 Si-alinati suspinulu meu!

Ventuletii, tu sbori la vale,
 Sbori la dins'a c'a-lu meu gandu,
 Si pe aripele tale
 Ada-mi-o mai curendu!

A. Radu.

Remasiaguri renumite.

Remasiagurile sunt si folositorie pentru cà sunt medilóce, cari indémna la emulare in fapte bune morale si fisice, inse de mai multe ori sunt stricatióse pentru cà se facu cu scopu d'a câstigá.

In timpulu nostru a se remasi este un'a dintre placerile, mai alesu ale ómeniloru avuti, este o „pasiune nobila.“

A se remasi a fostu datina in tóte timpurile si la tóte popórele. Remasiagurile le aflámu si in timpurile cele mai vechi.

In Greci'a clasica aflámu intre alte multe pe heter'a Lais, renumita prin frumseti'a ei farmecatória, care intr'o societate s'a remasitu cà va scóte din indiferentismu pe filosofulu Xenocrate, care escelá prin cea mai severa abstinencia. Ea petrunse in cas'a lui si sub cuventulu, cà ea din óre care cauza ar fi persecutata de archonti, lu-rogá sè-i dee scutintia la elu.

Filosofulu, — bagu séma petrundiendu planulu ei, o primí cu cea mai mare prevenire, se ingrigí cu cea mai mare atentiune de cele trebuintióse pentru ea, locuindu amendoi intr'o chilia, de care dispunea; inse tóte iscusintiele si maiestriele ei d'alu seduce, se isbira fara rezultatu de neaccesibilulu séu indiferentismu si Lais, spre durerós'a ei rusine, perdù remasiagulu.

Sum'a de bani din remasiagu negresitu a trebuitu sè fia insemnata, de si repertoriulu Athenáus nu ni-o spune, de óra-ce dupa vre-o câti-va ani ea promise a zidí de nou din spesele ei orasiulu Theb'a, devastatu prin Alesandru marele.

Romanii cei betrani, strabunii nostri, au fostu fórte plecati spre remasiaguri. Celu ce a cetitu eclogele lui Virgiliu, va fi aflatu intr'a trei'a fórte frumosu descriu remasiagulu ce pastorii de la tíera au facutu cu privire la maiestri'a cantării. Remasiagurile se faceau chiar si cu anumite formalitati. Ambele parti luau din degetu anelulu d'auru, pe care, se scie, patricii lu-portau totu-de-una, si lu-depuneau in man'a unui alu treilea. Remasiagulu astu-felu facutu erá validu si avea putere legala ca ori care altu contractu.

Un'a dintre cele mai cutediate si fara minte remasiaguri a fostu alu medicului din Rom'a Asclepiades, care s'a remasitu, cà in tóta viéti'a sa, nu va fi bolnavu. Si, déca putemu crede scrisoriloru lui Pliniu, acestu Asclepiades a castigatu remasiagulu, pentru cà tóta viéti'a

sa a fostu sanetosu si la aduncele sale betranetie a perdutu viéti'a printr'o cadere nefericita.

D'altmintrea casuri de sanetate necutree-rata au fostu destule.

Si mai cunoscutu este vestitulu remasiagu alu reginei egiptene Cleopatra, care se retrasise cu Antoniu, cà la unu singuru prandiu ea va consumá unu milionu. Ea adeca inghiti o margea pretfósa, topita in esentia de vinu. Inse astfeliu de remasiaguri fiindu ambigue si nu acurate in tóte privintiele, potu fi contestate. Din lips'a acuratetii logice si a formulării gresite la remasiaguri se ivescu disputele si certele.

In timpurile betrane in republic'a Genua erá indatenatu unu felu de remasiagu, care se pare a fi fostu originea jocului la loteri'a de asta-di. Cei cinci senatori, cari dimpreuna cu dogele guvernau statulu, se alegeau astfelu: Siedulele, pe cari erau scrise numele a 110 nobili, se puneau intr'o urna; unu copilu cu ochii legati tragea din urna cinci dintre aceste nume, nobilii respectivi fure apoi investiti cu demnitatea de senatori.

Acésta alegere dà ansa la multe remasiaguri insemnate. Se remasiiau, cà numele cutare séu cutare va fi mai antáiu trasu din urna; séu se remasiiau pe cutare dóue, trei, patru séu tóte cinci numele, tocmai asiá precum se intempla cu numerii la loteria in timpulu nostru. Sumele de bani aduse in cerculatiune prin aceste remasiaguri erau insemnate, pentru cà chiar si poporul de rëndu luá parte dupa putere sa. Aici unde alegerea deregulatorieloru dà ansa la jocuri hazarde, dóue lucruri n'a fostu iertatu sè se faca obiecte de remasiagu, si anume fericirea vacilanta a unei casatorie inchiate, si noroculu unei espeditiuni, intreprinse pe mare. Alegerea magistratiloru a fostu permisu sè fia obiectu de remasiagu in Genua, in statulu liberu Venetia inse a fostu fórte strinsu opritu. Asemene oprire esistá si la Roma cu privire la mórtea Papei si alegerea lui, precum si la inaintarea cardinaliloru.

Unu interesantu remasiagu s'a intemplatu intre contele Saillant si principele Condé. Cel'a adeca se remasise pe 10,000 taleri, cà in timpu de siese óre elu, va calarí de dóue ori de la port'a St. Denis din Paris pana la Chantilly (aprópe 10 milliarie departe de la Paris) si d'acolo inderetru. O mare multime de ómeni se adunase cu scopu d'a se remasi; din ambele parti se depusera unu milionu. Contele si-a incinsu trupulu c'o curea si in gur'a sa a bagatu

globuri mice de plumbu, pentru ca sè-i remana gur'a umeda. In anumite locuri ale drumului stateau gat'a cai odihniti si fie-care pedeca fu inlaturata dupa putintia. La pórt'a de la St. Denis erá unu ceasornicu pentru a observá timpulu.

Contele calarí iute si perí din ochii publicului; la fia-care statiune se urcà, fara a atinge pamentulu, pe altu calu, si déca videa, cà calulu are voia, lu-impintinà la mai mare fuga. Tréb'a merse bine, càci contele ajunsse cu 18 minute inainte la loculu hotaritu.

Cinci lune dupa aceea contele murí si medicii afirmau, cà de la acelu calaritu elu a purtatu in sine urmele mortii.

In anulu 1725, care incepea a fi fórte ploiosu, bancariulu Bulliot facù unu remasiagu meteorologicu. Elu adeca observà cà in diu'a lui Medardu a ploatu, si se dice cà déca plóua in diu'a aceea, va plouá neincetatu 40 dile. Deci se remasì cà va plouá 40 dile si remasiagulu se formulà astfelu: „Incependu de la diu'a lui Gervasiu, déca va plouá dup'olalta multu pucinu 40 dile, atunci Bulliot a castigatu remasiagulu; dara in timpulu acest'a numai intr'o di de nu va plouá, apoi Bulliot a perdutu remasiagulu.“

Remasiagulu a fostu insemnatu si a facutu mare sfara; sum'a s'a urcatu peste 60,000 taleri. Inse elu perdù si din omu avutu d'abié remase cu chiamasi'a de pe elu. Din acestu remasiagu s'au escatu apoi chiar si procese contra lui Bulliot care inse elu le-a castigatu si la forulu supremu.

I. V. B.

Palatulu parlamentului englesu.

— A se vedé ilustratiunea de pe pagin'a 481. —

Intre tóte parlamentele Europei, celu din Anglia are palatulu seu celu mai pomposu. Acest'a, admiratu de tóta lumea si represintatu prin foile ilustrate ale natiuniloru celoru mai civilizate, a fostu deja descriusu odata in fói'a nóstr'a.

Nu voimu a repeti cele dise acolo. Acuma publicàmu numai ilustratiunea, care — de si mica — represinta fidelu frumusetile acelu edificiu monumentalu.

Acest'a este unu capu-de-opera alu arhitecturei si va fi totu-de-una admiratu de toti barbatii de specialitate.

S A E O N U ?

Cum se batjocurescu natiunile.

Modulu cugetării, simtiulu unei natiunii catra alt'a, dice Grath, din alu carui opu scótemu aceste síre, se oglindéza fórté bine in proverbiele si espressiunile poporale. Fórté raru s'a salutatú natiunile amicabilu. Fia-care vede mai bine defectele ceialalte. Insa-si laud'a, care se risca uneori, devine hula. Titulaturele, epitetele, ce si-dau natiunile, nu sunt pré magulitórie.

Urmatóri'a colectiune de atari complimente caracteristice, ce ni permitem a o presentá on. publicu cetitoriu, intr'adeveru nu o potemu numí buchetu de flori. —

Francesulu dice: „Lotru ca unu americanu“, — „beatu ca unu polonu“ — „jalusu ca unu spaniolu“, — „resbunatoriu ca unu corsicanu“, — „certaretiu ca unu germanu“, — „avaru si efrontu ca unu arabu“, — „tradatoriu si sumetiú ca unu scotianu“, — „rece ca unu olandezu“, — „falsu ca unu grecu.“

Spaniolulu dice: „Anglezulu — unu betivu“, — Francesulu — unu calicu“, — „Olandezulu — unu prostu“, — „Spaniolulu — unu Cavaleru.“

Germanulu dice: „Usioru de minte ca Francesulu“, — „Trandavu ca Rusulu“, — „Infocatu ca Italianulu“, — „Flegmaticu ca Anglezulu“, — „Butucu ca Olandezulu“, — „Sumetiú ca Spaniolulu“.

Slavii au curióse idei despre alte natiuni. Ei povestescu: Cumca candu a eschisu Ddienu pe Satan'a din ceriu, — cu asiá vehementia a cadiutu pe pamentu, încátu corpulu i s'a facutu totu bucáti. Atunci capulu a cadiutu in Spani'a, inim'a in Itali'a, pantecele in Germani'a, manele in Turci'a si in Tartari'a, éra peciórele in Franci'a. Acést'a ar fi caus'a de Francesulu, e atátu de jocatoriu; Turculu si Tartarulu, atátu de rapitoriu; Germanulu, atátu de nesatiósu; Italianulu, atátu de tradatoriu; Spaniolulu, atátu de sumetiú. Éra loru, Slaviloru, nu li-a cadiutu alta ereditate de la Satan'a, numai tabluti'a ce o portá la sine candu a cadiutu, acést'a pentru acea a cadiutu in tiér'a loru, ca sè scrie pre ea peccatele straine, pentru cari au sè suferé slavii. — Polonulu mai are proverbiele: „Cáti muscali, — atáte bóte“, — „Cáti germani, atátia cani“, — „Pacea cu Némtiulu — lupulu cu ói'a“, „Cátu e lumea, lume — Polonulu cu Némtiulu frate — ba!“ Despre Magiari dicu Slavii: „Pecatele se nascu in Ungaria“; éra Magiarii replica: „Malaiulu meruntu nu-e mancare, Slavulu nu-e omu liberu“. —

Mahomedanulu si-espima tóta ur'a contr'a crestiniului in cuvintele „Giaur“ si „cane necredintiosu“.

Materialismulu dice: „Ce manca omulu, aceea e omulu“. Popórele si dupa mancári se caracteriséza. Teutonulu sustine cá Francesulu e usioratecu, pentru cá manca timpri de brósca. Din contra Francesulu e de parere, cá pre Michel svabulu, curechiulu, carnatii si pip'a lu-facu asiá de conservativu. Dupa principiulu unui locutoriu alu nordului, tranulu si lardulu se identifica cu orezulu si finicele sudului, intre ele standu pudingulu si boeufulu anglezescu.

Apoi si spirituósele au teritoriale loru. Vinarsulu dominéza in Nordu, vinulu in Sudu, si intre ele berea.

Necasurele se resfira la diferite popóre, in diferite moduri: Germanulu cu beutur'a; Francesulu cu flecacia; Spaniolulu cu plansulu; Italianulu cu somnulu. — Bucuri'a se esprime la Francesu, — prin jocu; la Teutonulu — prin strigatu; — la Italianu — prin cantatu; la Unguru: „Sirva vigad a magyar“ — plangand se veselesce magiarulu. —

Natiunile au inceputu a fi mai generóse intre sine, inse pana la adeverat'a generositate mai lipsesce. Cáci: „Nordulu inca e totu — duru“; „Sudulu inca e totu — falsu“; „Ursulu nordicu“ „sierpele sudicu“, éra intre aceste dóne poluri se misca lumea cealalta. Asiá lumea animaleloru inca contribue, dupa stupiditatea ori bestialitatea loru la caracterisarea popóreloru. „Porculu de némtiu.“ — „Canele de francesu“. — „Ursulu de Moscalu“. — „Zavodulu de Anglezu.“ „Sierpele de Italianu.“ Aceste suntú o curiósa colectiune din codicele titulatureloru internationale.

Infratirea generala, pacea eterna, sunt departe dara, pana stau caznele aceste.

Câte odata totusi e norocire, cumca nu tóte vorbele sunt fapte. Unu colonelu germanu cu fidelulu seu servitoriu Trim, a datu in cale de unu cersitoriu in uni-forma franceza.

Colonelu i-a datu cátiva sillingi — fara a-i numerá.

Trim inca scóte unu „penny“, si lu-da seracului dicédu: „French dog“ — cane francezu! —

„Nu-e cane, ci omu“, i observa colonelulu.

Trim dandu-i inca unu penny, éra si a dísu: „French dog“. — „Audi Trim! acestu omu a fostu soldatu bravu ca tine, e ranitu si chilavitu, are socia si prunci minoreni“, — lu-admonà Colonelulu.

Trim la aceste cuvinte a stapanului seu a lacrimatu, si scotindu a aruncatu tóta pung'a sa seracului, dar nu s'a potutu rabdá a nu dice mai incetisioru: „French dog“. — Acést'a apoi nu s'a potutu altfelu esplicá decátu cumca: Trim urasce natiunea franceza ca atare, dar pe unulu fie-care individu singuratecu alu acelei natiuni lu-póte iubi, déca acel'a merita iubire.

Georgiu Traila.

B o m b ó n e.

„Telegrafulu“ din Bucuresci povestescu urmatóri'a anecdota:

Unu cersitoru avea obicei de viniá totu-déuna la Dlu X. . . din strad'a Y. . . fórté departatu de centrulu orasiului.

Cersitorulu avea o clarinetta, cu care cantá ariele cele mai urite. Bietulu dnu X. . . trebuia sè le sufera. Lu-vedea pe cersitoru aprópe omu cum se cade; bine, intielegeti D-vóstre dragi lectori, cá nu lu-goniá, nu-i viniá sè-lu gonésca.

Inse gasise unu mijlocu escelinte a nu i se mai asurdí urechile cu oribilele cantece ale cersitorului. Indata ce acela venia, trimitea pe servitóre cu 15 séu 20 bani sè-i dea si sè plece.

Intr'o di, Dlu X. . . vine singuru, pentru cá servitóre nu éra acasa. Cersitorulu lu-cunoscea:

— Domnule, dise elu, pentru ce se mai trépatu eu pe aci, deca nu me lasi sè-ti cântu; fă bine si trimite-mi cu post'a paralele ce-mi dai . . . Eca adres'a mea!!

*

Unu glumeti publicu urmatoriulu receptu in contra durerii de inima:

La cinci loti de idei amoróse din cele mai fine, trei loti de sarutári francese, trei sute de pundi de suspinuri, patru carutie de iérba inclinatória, siepte stangeni de ochiári cochete, siepte sute de radecini de stringerea manii, apa de melancolia cáta sè póta maná e móra, trei-spre-diece pundi de signalisári cu cód'a ochiului, dóue acove de suspinári secrete etc. Ferbe-le aceste la foculu amorului, si durerea de capu ti-va trece.

*

Malherbe avea unu frate mai mare cu care erá necontentu in judecata. Cine-va i dise intr'o di.

— Vai! ai procese cu fratele d-tale! ce urite esemple ne dai!

— Si cu cine poftesci sè am? — i respunse elu, cu Turcii si cu Muscalii? Apoi cu dinsii n'am nimic cu impartitu.

*

Unu criticu englesu, fanaticu Bachicultoru, merge intr'o di la British Museum, ca sè veda acolo câteva noi tablouri espuse, ca pe urma sè imple cu opiniunile lui asupra tablouriloru, dóue seu trei colóne din vr'unu diaru.

Din fericire séu din nefericire, cum vreti, amabili lectori, intalni in drumulu seu o carciuma. Magnetulu erá puternicu; lu-atrase si eiu intrá. Se puse la o mésa si beú de remase turtitu.

In fine se sculá, plati si abiá tinendu-se pe picóre intrá in un'a din salile Museului. La usia dede peste o oglinda. Se opri indata si scotiendu-si carnetulu incepú sè scria: (Se vedea pe elu!)

„Sal'a antáiu, — Capu de betivu. — Tabloulu ne-subsemnatu. — Caracteristicu perfectu. — Nasu rosii, supriindietoru de realitate. — Fisionomia abrutisata. — Am vediutu unde-va acestu tipu. — Trebuie sè fia dupa natura.

A dóu'a di intr'unu diaru englesu aparea o colóna intréga de critica consacrata „capului de betivu.“

CE E NOU?

× **Monumentulu lui Ramontiai.** Despartiemintulu cercului X. alu Asociatiunii transilvane, in adunarea sa generala tienuta in 25 oct. a. tr. la Berchiasiu, a decisu a face unu apelu contra publiculu romanescu, spre a contribuí la inaltierea unui monumentu pentru eternisarea marelui mecenatu romanú dr. Simeonu Ramontiai, carele a lasatu pentru stipendie unu capitalu de 54,000 fl., care capitalu de atunce a crescutu la sum'a de 100,000 fl. Monumentulu s'ar aredicá in loculu nascerii lui, in comun'a Somesiani langa Clusiu. In urmarea acestei decisiuni, represintantii acelu despartiemintu au si vinitu de curendu cu unu apelu caldurosu contra publiculu romanu, caruia adaugemu si noi vocea nóstra, dorindu cá monumentulu proiectatu sè se póta realisá cátu mai curendu. Banii sunt a se tramite la dlu professoru dr. Silasi in Clusiu.

× **Serbarea Ghica in Iasi.** In dilele candu jidovii din Cernauti serbara aniversari'a centenaria a anectárii Bucovinei contra Austria, in Iasi s'a serbatu memori'a lui Grigorie Ghica voda, carele opunendu-se atunce acelei anectári, fu ucisu de turci. Acést'a serbare s'a facutu cu multa pompa in diu'a de 1/13 oct. La órele 12 mitropolitulu Moldovei si Sucevei, impreuna cu inaltulu Cleru, a seversitu in biserica mitropoliei o panahida religiósá, la care au asistatu toti functionarii civili si militari, clerulu, corpulu professoralu, consiliulu comunalu si unu publicu fórté numerosu in tienuta de doliu. Primarii comuneloru urbane din tiera, si multe deputatiuni, asemenea au asistatu in doliu nationalu. — Dupa seversirea ceremoniei religióse, intregu cortegiulu, cu mitropolitulu in capu si in sunetulu muziceii, care a executatu unu marsiu funebru, a mersu in processiu-ne la pétr'a commemorativa, ridicata de consiliulu comunalu pe mormentulu fostulu domnitoriu Grigorie Ghica, unde se facura rugaciunile cuvenite pentru santirea petrei. Apoi primariulu, N. Gane, rosti unu discursu in amintirea fapteloru repausatulu Domnu. Si in fine se impartí pane si carne intre saraci.

La Bogsia fu alesu deputatu dietalu dlu Georgie Ioanovicu, carele a mai represintatu acestu cercu in multe rónduri. Contracandidati au fostu dnii V. Babesiu si Alessiu Popescu.

Thiers a pranditu in duminec'a trecuta, in Amfion, la principele Bibescu-Brancoveanu.

Ex-imperatés'a Eugenia a facutu intrebare pe cale oficiósá la maresialulu-presiedinte, deca se póte autorisá petrecerea ei in Paris, deca aceea se va stringe numai la dóue-diece si patru de óre si dins'a va pazi celu mai strinsu incognito. Respunsulu fu refusatoriu.

Iubirea de mama si de frate. Dilele trecute a muritu la Paris principessa Domenica Ciarelli, pe care gelea prunciloru sei o duse in mormentu. Barbatulu ei a muritu inainte de trei ani, si de atunce dins'a a traitu numai celoru doi copilasi a ei, pe cari i adorá. Inainte de dóue luni unulu dintre ei muri, si nefericít'a mama remase nemangaiabila. Candu cosciugulu copilasiului de siepte ani trebuia sè se inchida, cei din giurulu ei numai cu sil'a o putura duce de acolo. Langa mortu, dupa datina, nóptea se aflá unu pazitoriu. Acest'a esi pe unu momentu. Pan'atunce baiatulu celalaltu, care erá de optu ani, fugi la cosciugulu si apucandu man'a fratelui seu mortu, dise: „Mam'a nu vulesce, cá a-cesti ómeni negri sè te duca; me voi culecá eu in loculu teu.“ Apoi lu-scóse din cosciugulu, lu-culecá in patulu seu, si in loculu lui se puse dinsulu in cosciugulu, unde adormi. Diminéti'a vinira arangiatorii ingropatiunii si incuiara cosciugulu. Candu acest'a fu dusu in biserica, copilulu se desceptá din somnu, si incepú a strigá in cosciugulu. Mam'a plangea, si lesiná de bucuria, cáci credea, cá copilulu ei n'a muritu. Candu inse cosciugulu fu deschisu, toti vediura cu gróza, cá in acela zace celalaltu fíu alu principessei, si inca — innadusitu. Mórtea ambiloru fii facú asiá mare impressiune a supra principessei, — incátu in curendu se bolnavi si muri.

Unu cuceritoru alu Romaniei. Sambet'a trecuta unu domnu bine imbracatu intrá in o prevalia din Timisióra, si intrebá deca nu i se voru puté inschimbá nisece banenote cu napoleoniori? Negutatoriulu respunse „da“ si intrebá, cá de cáti napoleoniori va avé elu trebuintia. „Dóue-spre-diece milióne!“ — respunse elu.

Negutiatoriulu se escusà, cà durere! dinsulu n'are atătia bani. Dupa aceste strainulu incepù a povesti, cà dinsulu e tramisu josu de contele Andrassy, spre a ocupa Serbi'a si Romani'a, din cari jumetate are sè fia a lui, jumetate a statului austro-ungurescu. Elu se afla acuma pe cale intr'acolo, deci are trebuintia de galbeni, càci bancnotele nòstre acolo nu se primescu. Apoi elu scòse din busunariu unu petecu de harthia, lu-aruncà negutiatoriului si i dise, cà pentru acèsta bancnota nu trebeu sè-i deie indata galbenii, ci sè-i tramita a casa mai tardiu. Apoi elu se departà iute. Nefericitulu e unu proprietariu de pamentu din giurulu Timisiórei. Unu consanguenu lu-duse a casa.

Vrajire de amoru. Dn'a X. din Timisiórea credea de mai multu, cà barbatulu ei a devenitu necredinciosu fatia de ea. In nelinisea si ingrigirea ei cea mare, se duse la o vragitória, care pentru plata buna i dedù nesce pulvere, pe cari trebuia sè le mestece in sup'a barbatului, si apoi — dupa afirmatiunea vragitóriei — acel'a nu va avé ochi decātu numai pentru ea. Dómna X. facù asiá. Inse barbatulu ei gasi sup'a rea, si nu o mancà. Sup'a fu dusa afara si o mancà cocieriulu. — Gróz'a dómnei deveni mare. Ea se temea cumplitu, cà acuma — in locu de barbatulu ei — cocieriulu se va inamorá de ea. Si éta ce se 'ntemplá! Dupa miédiadi, pe candu dins'a siedea comotisandu in odaia ei, usi'a odaii laterale se deschise de odata si intrà — cocieriulu. Plina de spaima, dn'a X. sarì in picidóre, fugi in odaia barbatului si incuia usi'a dupa sine. Inse beutur'a de amoru avù de totu alta inriurire a supra cocieriului, càci — precum se observà mai tardiu — dinsulu furà mai multe obiecte de argintu si nisee haine, si-apoi disparù.

Patru septemani in cas'a nebuniloru. Diariulu „Presente“ din Parma povestese urmatóri'a intemplare. Inainte de câte-va luni unu oficialu politiaiu si doi pazitori ai institutului de nebuni din Colorno sosira la unu june proprietariu din satulu Collecchio. Nu peste multu dupa sosirea loru acolo, ei rugara pe proprietariulu casei sè faca cu dinsic o excursiune cu caruti'a. Acest'a acordà cererea loru. Plecara si nu peste multu caruti'a se oprì inaintea casei nebuniloru, unde junele praprietariu fu dusu cu sil'a in laintru. Ajunsu elu acolo, incepù a plange si a se rogá, dar intesiertu. Directorulu si mediculu lu-asiediara in o odaia separata. Bolnavulu pretinsu fu tenuity apoi acolo patru septemani, in care timpu dinsulu fu espusu la câte si câte esaminári si studii. In sferistu mediculu, neobservandu nimica extraordinaru, lu-declarà sanetosu. Elu se rentorse acasa. Dar ce mare i fu mirarea, vediendu cà in absinti'a lui i s'a furatu toti banii si tóte harthiile de valóre.

Presintia de spiritu. La Paris s'a rentorsu nu de multu duulu X., diminéti'a la 7 óre, din caletóri'a sa, si gasi — spre mirarea lui — pe amicululu seu Z. dejunandu cu soci'a sa. „Tu vii tocmái la timpulu potrivitu“, dise nevést'a, cu sange rece barbatulu seu, „éta dlu Z., care a petrecutu tóta nóptea la jocu pierdiendu a suma mare, a venitu pentru acea mia de franci, pe care mi-a imprumutat'o in absinti'a ta.“ X. plati mi'a de franci si petrecù pe Z. cu multe complimente si multiamite, pana la usia. Peste câte-va dile Z. si dn'a X. convenira pe strada; elu o felicità pentru presinti'a ei de spiritu si adause: „M'ai adusu in o stare fórte curiósá. Dta ai fi pututu spune, cà am venitu sè ceru in imprumutu o mia de franci; pentru ce ai disu dara, cà

eu ti-am imprumutatu?“ — „Pentru cà am sciutu, cà nici odata nu-mi vei plati“, rresponse dam'a.

Unu agentu ca banditu. Diariulu „Kelet“ povestese urmatóri'a istorióra: Leopoldu Löw, agentulu unui institutu de creditu ipotecariu, caletorindu prin Ardélulu pe la Tèrgulu-Muresiului, sòsi nu de multu in Nyárad-Szereda, si-acolo descalecandu in otelulu Rosenbaum, si-comandà unu prandiu, apoi se duse sè-si caute de lucrurile sale. Mai nainte de tóte elu luà informatiuni despre proprietarii din giurulu acela, sperandu a puté incheiá cu dinsic vr'unu imprumutu. Aflandu, cà unde siedu dinsic, merse la judele cercualu, spre a se legitimá, cà astfelu sè póta face negociatiuni in interesulu institutului. Judele cercualu inse siede la Csikfalva, departare de-o jumetate de óra. Agentulu, ca sè sosésca mai de graba acolo, luà o trasura. Departandu-se elu, ospetariulu — vediendu cà óspele seu necunoscutu intrebà totu de ómeni cu avere — incepù a meditá, si rezultatulu meditatiuniloru sale fu ideia, cà ómulu acest'a de siguru e vr'unu capitanu de hoti, care vré sè jefuiesca. — Dinsulu numai decātu impartesi parerea sa ómeniloru din satu, aceia se scolara numai decātu si — in frunte cu câti-va gendarmi — plecara la Csikfalva, sè prinda pe hotiulu ajunsu la ei. Agentulu tocmái se rentorse de la judele cercualu, pe poporul i incungiurà caruti'a, si — fiindu cà elu nu scia unguresce, cà astfelu sè se póta intielege cu ómenii — erau sè-lu bata bine, de cumva, spre norocirea lui, nu viniá judele cercualu, carele apoi spuse poporului, cà omulu acest'a nu e hotiu, ci agentu.

Iubileulu unui caleu. Nu de multu unu caleu anglesu si-serbà jubileulu de argintu alu functionarii sale. Societatea si-petrecea fórte bine, candu servitoriulu vini sè anuncie, cà in odaia laterala astépta trei domni, cari nu scie cum au intratu acolo. Tóta societatea merse in acea odaia. Sositi acolo, unulu din cei trei rosti aceste cuvinte: „Domnule! Suntemu tramisii societati talhariloru. Amu vinitu sè ve gratulam, si sè ve multiamimu pentru afabil'a purtare candu spendiurati câte unulu din ortacii nostri!“ — Caleulu rresponse; Domniloru! Ve multiamescu! Si ve promitu, cà si in viitoriu déca cutare dintre dvóstre va ajunge in manile mele, lu-voiu spendurá fara a-lu torturá câtu de putinu. Apoi talharii se departara. Societatea inca se rentorse in pranditoriu. Dar ce mare fu mirarea tuturor, vediendu cà tóte obiectele de pe mésa lipsescu, si cà hotii le-au furatu!

Societati si institute.

Societatea lit. „Petru-Maioru“ din Buda-pesta va tiené prim'a sa adunare gen. ord. de estu-timpu Dumineca, 31 oct. n. a. c., 3 óre p. m. in localitatea sa din strad'a Vatiului, (Váci utca,) nr. 12. La ordinea dilei va fi reconstituirea pentru anulu scolasticu 1875/6. Representanti'a Societatii invita deci cu totu respectulu pe toti Romanii din locu, ca sè binevoiesca a participe la acésta adunare.

Din Galati ni s'a tramisu „Statutele primei Societati romane pentru incuragiarea artiloru si sciintieloru.“ Acésta societate, precum vedemu si din titlulu ei, este vrednica de a fi salutata cu bucuria, càci este fondata cu scopu d'a dá publiculu romanu scrieri folositorie si instructive, d'a incuragiá talentulu si sciinti'a. In cerculu activitati acestei Societati intra urmatóriele afaceri: a) in generalu tiparirea, publicarea si vinderea, pe contulu Societatii, a totu felulu de scrieri sciintifice,

corespondențierii trebuințelor publicului romanu; tipărirea, pe contu strainu, a totu felulu de opere si publicatiuni private s'eu oficiale, cu absolut'a escludere inse a diariiloru politice; c) infintiarea successiva, de ateliere de xilografia, litografia, chalcografia si siderografia, de fondarii de litere, ornamente si masini tipografice; cumperarea de totu felulu de opere manuscrise, cu scopu d'a le publicá si vinde in contulu si beneficiulu Societáti. Resiedinti'a Societáti e in Galati, si capitalulu e 240,000 lei, represintatu prin 2000 actiuni, fia-care actiune in valóre nominala de câte 120 lei noi.

× **Societatea Inocentiu-Clainiana** a teologiloru din Blasiu s'a constituitu si pe amulu scolasticu viitoriu in urmatoriulu modu: Presiedinte Ionu P. Campeanu, notariu alu corespondențieriloru Petru Bucuru, cassariu Filipu Docolinu, controloru Nicolae Romanu, bibliotecariu Leu Circa, notariu alu siedintiloru Vasilie Siuteu.

Literatura.

× **Calendariu nou.** Redactiunea diariului „Telegrafulu“ din Bucuresci anuncia, cá a scosu de sub tipariu unu calendaru pentru anulu viitoriu. Acest'a e intitulatu „Calendarulu Telegrafulu“, si — precum cetimu, cáci inca nu ni s'a tramisu — pe langa cele necesarie ale unui calendaru, mai cuprinde bilete lunarie pentru ambele sexe, s'eu esplicarea planetelor, monetarulu comparativu, precum si o materia amusanta compusa din cele mai alese novele, poesii, diverse si curiositati. Pretiulu 1 leu.

× **„Isvorulu Temeduirii“** e titlulu unei foi populare, care a aparutu de curendu la Bucuresci, cu scopu de a respandi in Romani'a cunoscintiele fiziatriei. Redactorulu e dlu G. H. Gaudy, ingineru, architectu si naturalistu. Acest'a fóia va aparé la finea fia-carei luni. Ingeru — si fóia medicala! Unu ce nou!

× **Dictionariu.** Va aparé in curendu la Bucuresci: „Dictionariulu limbei medicale romane“, compusu de dnii Fridericu Damé, autorulu noului dictionariu romano-francesu, si C. N. Chabudianu dr. in medicina. Se va publicá in fascicule. Numerulu acestora va fi aprópe la 50.

× **Dlu Ionu C. Lerescu** a scosu de sub tipariu la Bucuresci unu opu interesantu si intitulatu: „Istori'a casei Austriei, urmata de politic'a Austriei in Romani'a.“ Pretiulu 4 lei noi.

× **„Noulu dictionariu romano-francesu“**, de dlu Fridericu Damé, a inceputu a se publicá la Bucuresci. Prim'a fascicula a aparutu dilele trecute, si contine: 1) pentru nomenclatura: tóte cuvintele ce se afla in dictionariile precedente si toti termenii usuali a sciintiloru, meserieloru si vietii practice; 2) pentru gramatica: pronunțierea fia-carui cuventu figuratu si esaminarea ortografiei actuale; 3) pentru semnificatiunea cuvintelor: definitiunile, cu numeroase esemple trase din principalii autori romani; 4) pentru etimologia: determinarea originei fia-carui cuventu si eevivalentulu loru in limbele latina, romana, proventiala, spaniála, italiana si portugesa; urmatu de unu dictionariu a numiloru geografice, istorice si literarie. Va s'e dica, acestu dictionariu, este o lucrare fórté seriósá si pretiósá.

× **„Calendarulu Progressulu“** pe anulu 1876, a esitu de sub tipariu la Bucuresci, si contine mai multe serieri literarie, istorice, amusante si poesii, in-

tre cari „Moseenitoriulu lui Radu Negru“, novela istorica originala de N. D. Popescu, cum si unu interesantu articulu relativu la „Rapirea Bucovinei“, ilustratu cu mai multe gravure in teestu. Pretiulu doi lei. Se afla de vendiare la librarii Szölösi si Graeve.

× **Dlu G. Chrisoscoleo**, institutoru superioru in Romani'a, a pusu sub tipariu unu opu intitulatu: „Elemente de istori'a Romaniloru“, pentru usulu scóloru primarie de ambe sexe.

× **Carti pentru poporu.** Redactiunea „Predicatoriulu“ anuncia, cá in anulu viitoriu va publicá pentru poporu o seria de carti. In fia-care luna va aparé una. Pretiulu de prenumeratiune pe unu anu e 2 fl. Salutámu cu bucuria acésta idea salutará, care vine s'e ajutore realisarea scopulu pentru care noi infintiamu „Siedietóra“, adeca luminarea poporulu nostru.

T e a t r u .

× **Teatrulu celu mare din Bucuresci** nu se va puté deschide mai de graba, decâtu cam pe la finea lui decembre, cáci reparaturele numai atunce voru fi gata.

× **In teatru Bosel** din Bucuresci dn'a Maria Flechtenmacher a deschisu unu cielu de represintatiuni.

× **Trupa dnei Fany Tardiny** va petrece viitóra stagiune teatrala la Galati, unde si in érn'a trecuta a fostu fórté bine primita. Acuma vine a oferí publiculu unu repertoriu de 50 de piese nóue, compusu din cele mai alese drame si comedii, originale si traduse din literatur'a dramatica straina.

P i c t u r a .

× **Espositiune artistica.** Directiunea scólei de bele arti din Romani'a a decisu s'e faca o espositiune permanente de lucrările anuale ale eleviloru. Acésta espositiune va stá deschisa publiculu in una din salele universitáti din Bucuresci.

Industria si comerciu.

× **O nóua inventiune.** Unu farmacistu a descoperitu unu mijlocu escelinte pentru a stinge indata petroleulu inflacaratu; n'ai de cátu s'arunci in flacari o mica cantitate de chloroformu si petroleulu pe data se stinge. Daca acestu mijlocu, serie „Telegrafulu“ din Bucuresci, este folositoru cum totulu ne face s'e credemu, intrepositorii acastui periculosu liquidu si capitanii naveloru cari'lu transporta, nu voru negligia de a avé o sticla de chloroformu. Numai déca li s'ar dá autorizatiune a cumpará chloroformu.

× **Despre proiectat'a mare in Zahara.** Precum se scie, renumitul Lesepe a facutu inca mai de multu proiectulu, d'a creá in Sudulu Algeriei o mare nóua si a duce ap'a intr'ius'a prin unu canalu din marea mediterana. Societatea geografica din Rom'a a tramisu o comisiune, spre a studiá loculu unde ar fi ase sepá acelu canalu. Comisiunea a sositu nu de multu la Tunis, unde a fostu fórté bine primita.

× **De unde vinu sínónele.** De câte-va dile fu arestatu la Constantinopolu, la porunc'a patriarcului grecescu, separtoriulu de morminte din cemeteriulu „la Santa-Treime.“ De câti-va ani acest'a avea datin'a s'e scóta mortii nóptea, pe cari i ingropá diu'a, spre a rapí hainele si alte obiecte pretiósé, cu cari fura ingropati. Mai alesu inse taiá perulu lungu alu femeiloru si luvindea frisoriloru, cari apoi faceau sínóne pentru damele elegante ale orasiulu.

Tribunale.

✦ **Curtea juratorilor** de Ilfov a achitatu pe dlu N. Basarabescu, directorulu diuariului „Poporulu.“ Acuma inse erasi s'a arestatu unu altu redactoru, dlu Ienescu de la „Vocea Prahovei“, care apare la Ploesci.

O femea prea multu maritatu. Diarele parisiene ne spunu, că in curendu se va desbata in Paris unu fôrte curiosu procesu. Eta in scurtu istori'a acestui procesu: Acum câti-va ani dômn'a K. . . . , primia scirea mortii barbatului seu care o parasise, cu diece ani inainte, pentru a se duce sè-si faca stare in America. Acèsta scire erá insocita de alt'a care erá in stare sè consoleze fôrte multu pe veduva: defunctulu i lasá o frumósa avere, fructulu economieloru si labórei sale. D-n'a K. . . lu-planse doi ani. Dar intr'o di i se parú tristu lucru a mancá singura atati bani, si simti necesitatea de a face sè profite dintr'insii si altulu. Si D-n'a K. . . deveni d-n'a M. . . . Dara fatalitate! Acum vre o dône-dieci de dile d. K. reapare la Paris, nu in fotografia, ci curatu in carne cu óse, si nu numai cà apare, dar chiar in carne si ose reclama de la sucesorulu seu si avere si nevésta. Éca cum se intemplase de presupusulu mortu nu murise: In momentulu candu, revenindu din fundulu Americi de Sudu, erá sè se imbarce la Buenos-Ayres pentru a aduce in Francia inim'a si averea sa socii sale, fu de odata lovitu de o bóla care lu-facuse sè devie c'unu picioru in grópa, si in timpulu astei bóle si-facuse testamentulu. Acèsta frumósa fapta imblandi cerulu, care i conservá esistinti'a; dar fiindu cà raru se intempla cá cerulu sè nu acórde nici odata o bine-facere fara a o compensá prin vr'o nenorocire, candu sermanulu barbatu se insanetosia, nu mai avea nici bani, nici hartii, nici scrisori, nici testamentu; fu-se jefuitu completamente. D. K. se puse din nou cu curagiu pe lucru, pentru a face o noua stare; in timpulu acest'a, jefuitorulu seu murise la New-York, si se tramitea in Europa chartiele si banii gasiti a supra lui, si dn'a K. mosteni pe unu omu inca in vietia. D. K. se afla sanetosu la Paris, unde astépta rezultatulu procesulu pentru a-si luá inderetu soci'a si banii. Dar, o crudime a sortei! Pana atunci soci'a si banii remanu totu in puterea dlui M.

Economia.

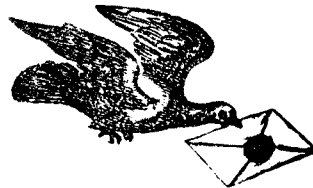
Mijlocu de a cunoşce vinulu falsificatu. Ia o butelia, umple-o cu vinulu cu care vrei sè faci incercare, astupa buteli'a cu degetulu, întórce-o si in starea acést'a o pune intr'unu vasu plinu de apa. Astépta unu minutu si dupa ce ap'a a incetatu a bulbucá, scóle incetinelu degetulu din butelia. Lasa diece minute in apa butelia cu vinu. Ap'a nu va petrunde in butelia; dar in casulu déca vinulu e falsificatu, intregulu cuprinsu alu buteliei va capetá unu gustu otietosu, ér vinulu curatu de felu nu-si va perde gustulu.

Bucataria.

Scóla culinara. La Londra s'a formatu o scóla pentru invetiatur'a artei culinare sub titlulu de „National Training School of Cookery.“ Ea fu creata in anulu trecut. Scopulu seu erá mai antâiu de a formá persóne capabile de a puté dá instructiunea culinara in alte

scóle analóge; apoi de a dá o idea de principiile artii culinare ori carei persone doritóre de a invetiá meste-siugulu; in fine de a tramite conferentieri in orasiile séu institutiunile ce aru dori. Invetiatur'a ce se dá e de trei feluri. Modululu de a face bucatari'a pentru familiile sermane, a familieloru burgese si a caseloru bogate. Cursurile nu duréza de câtu o luna, in fia-care di de la 10 ore diminéti'a pana la 4 óre d. amédia. In fia-care di se tratéza unu subiectu deosebitu; intr'o di se vorbesce de creme si de inghiatiate, in alt'a de bucate pentru bolnavi, infirmerii, etc. Pretiulu cursulu completu e de 6 liv. st. La finea studiiloru se face unu esamenu scrisu si se da o diploma. Esista o bucataria speciala pentru fia-care clasa. In prim'a septemana se invétia a se face si a se dirige unu focu, a regulá unu cuptoru si a fi tienutu curatu, in a dáu'a a prepará bucatari'a mica: rasolu, fripturi, etc; in a trei'a a cóce in cuptoru ori-ce felu de carnuri, aluaturi, paste, budinci, a prepará legume, omelete; a patr'a e consacrata cofetarieloru, sosuriloru, etc.

Post'a Redactiunii.

✦ **Onorab. nostri abonanti,** alu caroru abonamentu a espiratu la finea patriarului jul.—sept., sunt rogati a-lu rennoi catu mai curendu. Asemene rugamu si pe ceialalti restantieri ai nostri se binevoiesca a-si refú dator'i'a, de óra-ce in curendu vomu incepe publicarea numelui abonantiloru nostri, cari au respunsu pretiulu de prenumeratiune!

Dsiórei I. M. Vomu publicá-o catu mai curendu. Inse poe-si'a trebue corésa. Spre acestu scopu ve rugamu a ni tramite originalulu.

Dsiórei M. A. G. Traducerea e buna. Ve rogamú inse se ni impartesiti si numele autorului. De si scrisórea decopiatorului nu e pré legibila pentru lucratorii nostri din tipografia, i vomu face locu inca in decursulu acestui anu.

Bistritia. Ni pare reu. Dar ne place a crede, ca terminulu nu se va pré amaná. Peste vr'o dône septemani totusi ni vei tramite dóra celu pucinu — inceputulu.

Cernauti. In numerulu viitoriu. Asceptamu si novel'a promisá.

✦ **Nr. 10 din „Siedietórea“** a aparutu la 1 octomvre si contine aceste: Canteculu mosnégului, poesia de Iosifu Vulcanu, — Despre crescerea prunci-oru, invetiatura de Pavelu Ursu, — Versuri la nuntile vieranesci in Banatu, culese de Ioanu Lazaroiu, — Pop'a Grelusiu, poveste glumétia, culésa de A. Popovicu, — Stejarulu, poveste din Banatu, tramisa de C. Ungureanu, — Hodoroşcu si Troşcu, — Ciumelu, Ciumelu! de Traila Morariu. — Esemplare complete mai sunt inca din inceputulu anului. Pretiulu de prenumeratiune pe unu anu e 1 fl.

✦ **Suplementu:** „*Sclavulu Amóruulu*“, romanu de Iosifu Vulcanu, tom. III. cõva VI.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1875. Calea tierei nr. 39.